

Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Lausunto hallituksen esityksestä HE 45/2015 vp yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä patenttilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry:ltä ("STY") lausuntoa hallituksen esityksestä HE 45/2015 vp yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä patenttilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta ("hallituksen esitys").

STY kiittää tilaisuudesta lausua asiassa ja kunnioittavasti lausuu seuraavaa:

Yleistä eurooppalaisen patenttijärjestelmäuudistuksen voimaansaattamisesta Suomessa

Korkealaatuiset ja toimivat patenttijärjestelmät luovat edellytyksiä suomalaisten innovatiivisten yritysten – oikeudenhaltijoiden – toiminnalle niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. STY pitääkin aktiivista immateriaalioikeuksiin liittyvän toimintaympäristön kehittämiseen tähtäävää suuntausta, jota myös hallituksen esitys edustaa, perusteltuna ja kannatettavana.

Hallituksen esityksen ytimessä oleva eurooppalaista patenttijärjestelmää koskeva uudistus on monimuotoinen kokonaisuus, joka nykytiedon pohjalta tarjoaa uusia mahdollisuuksia tehokkaaseen, Euroopan-laajuiseen suojaukseen ja täytäntöönpanoon. Oikeudenhaltijoiden ja toimijoiden osalta merkityksellistä lisäksi on, että järjestelmä asettaa toisaalta patentin alttiiksi mitätöinnille yhdellä kertaa koko maantieteellisellä alueella ja patenttien territoriaalisen suojan laajentuessa lisää myös mahdollisia loukkausväitteitä. Suomessa uudistusta arvioitaessa on huomioitava sekä kotimaisten suurten että myös pienten ja keskisuurten toimijoiden näkökulmat: Esimerkiksi pienet ja keskisuuret toimijat ovat usein suurempien yritysten alihankkijoita ja niiden liiketoiminta voi perustua lähes yksinomaan yksittäiseen patentilla suojattuun keksintöön. Tällöin eurooppalaisen patenttijärjestelmäuudistuksen vaikutukset voivat heijastua niin tilaaja- kuin alihankkijayritystenkin toimintaan riippumatta yksittäisen yrityksen patentointiaktiivisuudesta.

Edellä todettu huomioiden, vaikka eurooppalaista patenttijärjestelmää koskevan lainsäädännön vaikutukset ovat osittain riippuvaisia järjestelmän käytännön soveltamiseen liittyvistä seikoista, uudistusta kokonaisuutena tarkastellen STY pitää kuitenkin perusteltuna, että eurooppalainen patenttijärjestelmäuudistus saatetaan voimaan Suomessa.

Paikallisjaoston perustaminen Suomeen

STY pitää lisäksi kannatettavana, että Suomeen perustetaan paikallisjaosto, jossa oikeudenkäyntikielinä ovat suomi, ruotsi ja englanti.

STY katsoo, että huomiota tulisi kiinnittää siihen, että Helsinkiin perustettavaa paikallisjaostoa kehitettäisiin alusta lähtien varteenotettavaksi vaihtoehdoksi järjestelmän puitteissa ajettavia riitajuttuja varten. Tämä edellyttää sitä, että paikallisjaoston ja siihen liitännäisten palveluiden ja osaamisen kehittämiseen varataan riittävästi taloudellisia resursseja, jotta Suomen paikallisjaostosta tulisi tosiasiaassa houkutteleva vaihtoehto Euroopan laajuisesti.

Aktiivinen paikallisjaosto on myös keskeisessä osassa kansallisen IPR-osaamisen kehittämisessä ja tukemisessa, ei vähiten tarjotessaan kaikille IPR-alan toimijoille suoran ja aktiivisen yhteyden patenttituomioistuimen toimintaan. Uudistuksen toteutuessa yhdistys pitääkin tärkeänä, että Helsinkiin perustettavan paikallisjaoston asema rakennetaan sellaiseksi, että se tukee immateriaalioikeudellisen osaamiskeskittymän kehittymistä Suomeen.

Kansallisten toimintaedellytysten turvaaminen

STY pitää lisäksi tärkeänä, että eurooppalaisen patenttijärjestelmän uudistuessa arvioidaan myös uudistuksen vaikutukset, ja tarvittavat muutokset, kansallisiin järjestelmiin. Tältä osin painotamme muun muassa PRH:n toimintaedellytysten ja kotimaisten osaamisverkostojen turvaamista ja toiminnan kehittämisen jatkamista.

PRH:n osalta on syytä huomioida, että PRH on kansallinen patenttiviranomainen, jonka tarjoamat palvelut ovat oikeudenhaltijoille ja muille kotimaisille elinkeinoelämän toimijoille tärkeitä. Erityisen keskeistä on patentinhaku- ja myöntöprosesseihin liittyvän asiantuntemuksen turvaaminen kansallisesti. On mahdollista, että uusi eurooppalainen patenttijärjestelmä vähentää entisestään kansallisten patenttihakemusten määrää. Patenttihakemusten määrän lasku voi puolestaan johtaa ajan mittaan tilanteeseen, jossa käsiteltäviä hakemuksia ei ole riittävästi ylläpitämään korkealaatuista ja riittävää kokemusta patenttihakemusten tutkinnasta. Tutkimustyö on keskeisessä osassa ylläpitämässä sekä tehokasta patentinhakuprosessia että PRH:n neuvontapalveluissa tarvittavaa asiantuntemusta. Lisäksi budjettitulon määrä vaikuttaa käytettävissä oleviin resursseihin ja siten tarjottaviin palveluihin.

Lisäksi PRH:n osalta olisi tärkeää kartoittaa uusia toimintamalleja kansallisten virastojen ja Euroopan patenttiviraston yhteistyön tiivistämiseksi ja kansallisten virastojen, mukaan lukien PRH, asemaa vastaanottavina ja tutkimukseen osallistuvina EP-viranomaisina myös Euroopan ulkopuolisille hakijoille tulisi vahvistaa. PRH:n korkealaatuisen asiantuntijatyön ylläpitäminen ja kehittäminen osaltaan edistäisi Suomen asemaa tämän tavoitteen toteutuessa. PRH:n aseman vahvistaminen tukisi myös kotimaisen IPR-toimintaympäristön kehittymistä ja osaltaan myötävaikuttaisi kotimaisen elinkeinoelämän kehitykseen. STY pitää keskeisenä suomalaisten oikeudenhaltijoiden ja muiden toimijoiden kannalta, että PRH:n toimintaedellytykset turvataan siten, että PRH:lla on edellytykset tarjota yrityksille riittävät ja korkealaatuiset palvelut.

Eurooppalaisen patenttijärjestelmä uudistuksen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota myös kansallisen IPR-osaamisen turvaamiseen. Eräs olennainen osa kansallisen IPR-osaamisen turvaamista on kotimaisten IPR-alan asiamiesten osaamisen ylläpitäminen korkeatasoisena koko Euroopan mittapuulla arvioituna ja osaamisen edelleen kehittäminen. Mikäli Suomi liittyy osaksi eurooppalaista uudistettua patenttijärjestelmää, on keskeistä, että kotimaiset immateriaalialan toimijat ovat uudistuksen harjalla ja pystyvät tarjoamaan suomalaisille oikeudenhaltijoille ja muille toimijoille laadukkaita palveluita. Mahdollinen aikainen ratifiointi mahdollistaisi Suomen osallistumisen aktiivisesti patenttijärjestelmän kehitysohjelmaan sen alusta lähtien. Vastaavasti, mikäli Suomi jättäytyisi järjestelmän ulkopuolelle, on mahdollista, että suomalaisten IPR-toimijoiden mahdollisuudet osallistua patentinhakuprosesseihin ja

oikeudenkäynteihin vähenisivät, mikä voi pitkällä tähtäimellä heikentää osaamistasoa. Korostetun tärkeää onkin se, että uudistuksen toteutumisesta riippumatta Suomessa kiinnitetään erityistä huomiota kotimaisten osaamisverkostojen turvaamisen merkitykseen – niin kansallisen toiminnan kuin kotimaisten oikeudenhaltijoiden kansainvälisenkin toiminnan kannalta.

Helsingissä, 10. päivänä marraskuuta 2015

Kunnioittavasti,

SUOMEN TEOLLISOIKEUDELLINEN YHDISTYS R.Y.
FINSKA FÖRENINGEN FÖR INDUSTRIELLT RÄTTSSKYDD R.F.

Johanna Flythström
Puheenjohtaja

Suomen teollisoikeudellinen yhdistys r.y. (ruotsiksi Finska föreningen för industriellt rättsskydd r.f.) on 1930-luvulla perustettu patenti-, hyödyllisyysmalli-, tavaramerkki-, mallioikeus- ja markkinointijuridiikka-alan ammattilaisten yhdistys. Yhdistyksessä on yli 500 henkilö- ja yhteisöjäsentä. Yhdistyksen tarkoituksena on muun muassa edistää immateriaalioikeuksiin liittyvien hyvien käytäntöjen ja lainsäädännön kehitystä.